

NOORD-BRABANDER.

Zaterdag 28 December.

DICERE VERUM QUID VETAT?

HORATIUS.

KERKELIJKE STAAT.

R O M E.

Apostolische brieven van den H. Vader onder den plegtigsten vorm, *ad futuram rei memoriam*, verbieden den Negerhandel. Deze brieven zijn gedagteekend van den 3den December en gelee-kend door Z. Em. den Kardinaal *Lambroschini*. Dezelve zijn afgekondigd en den 5den te Rome aangeplakt.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 24sten December.

Posen den 25sten November. De opper-President heeft den 5den dezer maand de volgende circulaire aan al de dekens der provincie toegezonden.

Het is mij niet onbekend, dat een groot gedeelte der Catholijke geestelijkheid vermeend heeft eene soort van *Kerkelijke Romw* aan te nemen bij gelegenheid van het overbrengen van Mgr den Aarts-Bisschop *von Dumin* naar Colberg, hetwelk op bevel van Z. M. den Koning heeft plaats gehad. De muziek en het spelen der orgels, alsmede het luiden der klokken zijn op vele plaatsen zonder de toestemming der autoriteiten afgeschaft. Sommige pastoors hebben aan hunne parochianen alle soorten van vermaak bij bruiloften en doopen, op straffe van weigering der kerkelijke zegeningen verboden; eindelijk zijn zekere geestelijken zoo ver gegaan om het overbrengen van Mgr. den Aartsbisschop als eenen *onregvaardigen maatregel*, als eenen *aanslag op de Catholijke Godsdienst toegebragt*, af te schilderen. Deze laatste gevallen zullen het voorwerp eener bijzondere navorsching uitmaken en de geestelijken, welke zich aan die misdadige handelingen schuldig maken; zullen overeenkomstig de paragraven 157 en 227 tit. 20 f. II. van het Wetboek gestraft worden. Eveneens zullen al de Catholijke pastoors, welke parochianen, ten gevolge hunner handelingen zich aan eenige buitensporigheid schuldig maken, volgens al de gestrengheid der wetten gestraft worden. Overigens hebben de ingezetenen zelfs openlijk hunne ontevredenheid over de willkeurige stoornis die tegen de oude gebruiken der kerk zijn gebragt, te kennen gegeven en herhaaldelijk verklaard, dat hun voornemen was het *canonisch missalis* aan de pastoors te weigeren, die hunne pligten jegens hunne parochianen in de gehele uitgestrektheid en volgens de gewone orde niet vervulden.

De Heeren pastoors zullen uit zichzelf begrijpen, dat, indien het wereldlijk Gouvernement zich altijd bereid toont, de herders te ondersteunen, welke hunne pligten vervullen, zij de bescherming niet moeten verwachten voor hen, die door hunne eigene schuld, de berisping der getrouwe en welgezinde parochianen op den hals gehaald hebben. Wat in het bijzonder het luiden der klokken aangeht, spreekt het van zelfs, dat de geestelijken, die daartoe aanleiding gegeven hebben, uit hunne eigene penningen, het deficit zullen moeten aanvullen, hetwelk deze maatregel in de kassen der kerk zal te weeg gebragt hebben. Ik heb vermeend dit stellig aan de Heeren Dekens te moeten verklaren, ten einde voor het vervolg alle klagten, die zich zouden kunnen opdoen, voor te komen en noodig hun uit van deze tegenwoordige aan de Heeren Pastoors van hun ressort ter kennis te doen brengen. —

Posen den 5den November.

Vele parochien van het bisdom zijn in der daad in hunnen ijver, de instructien, welke hun door het Generaal Consistorie gegeven waren, te buiten gegaan, hetgeen van de eene zijde aanslag maakte op de Catholijke éénheid en van de andere zijde aan de wereldsche autoriteiten een voorwendsel gaf om in deze zaak tusschen beide te komen; bij gevolg rigtte het algemeen Consistorie aan de geestelijkheid van het bisdom den volgende brief.

» Bij onze Circulaire van den 10den der afgelopene maand hebben wij *geregeld*, hetgeen *pligt* en *gehechtheid* voor onzen oppersten herder ons bevolen te doen, na den ongelukkigen slag, die hem getroffen heeft, en wij gelooven daardoor ingenomen te hebben, *de gevoelens*, welke al de Catholijken zoo levendig ondervinden en welke zij op zoob *reterlei wijze uitdrukken*.

Wij hebben altijd redenen te vreezen, dat onze gezegde Circulaire niet ter kennis van al de geestelijken is gekomen, aangezien de opper President ons den 1sten dezer maand officieel berigt heeft gegeven, dat men op zekere plaatsen opgehouden had de klokken te luiden voor de overledenen en de begrafenissen: dat men zich van het gebruik der bel gedurende het heilig Sacrificie der Mis onthield; dat de altaren met zwart behangen waren, de waschkaarsen met zwart krep bekleed; dat de muziek, het dansen en andere soorten van vermaken bij bruiloften, bij doopen en andere familie feesten toegelaten, op straffe van kerkelijke boeldoening verboden waren; eindelijk dat de Sermoenen van hatelijke zinspelingen niet vrij waren.

Volgens dit alles zijn wij genoodzaakt bijzonder uw eerwaarde te moeten aanbevelen, om overal waar zulks noodig zal zijn de instructien, die wij bevorens hebben gegeven, ten spoedigste bekend te maken, en waar het ook zij niets toe te laten hetgeen *willekeurig op de noodzakelijke éénheid der kerk eenigen aanslag zou kunnen maken*.

Te Posen den 6den November 1839.

» Het algemeen Consistorie.

Kifnski.

FRANKRIJK.

P A R I J S den 24sten December.

De zitting der Fransche wetgevende kamers is den 23sten dezer door den Koning met de navolgende rede geopend geworden:

» *MIJNE HEEREN DE PARIJ, MIJNE HEEREN DE AFGEVAARDIGDEN!*
» Sedert het einde uwer vorige zitting; is de binnenlandsche rust, tot welke bevestiging uwe getrouwe ondersteuning had bijgedragen, niet meer verstoord geworden.

» Ik heb van een getuige, die mij zeer dierbaar is, het berigt omtrent uwe blijken van het vertrouwen en de genegenheid der Franschen ingewonnen. De oudste mijner zonen heeft, terwijl hij dit jaar een aanzienlijk gedeelte van het Koninkrijk doorreisde, overal op zijnen doortogt toenemende bedrijvigheid, vooruitgang der nijverheid, eerbied voor de instellingen en gehoorzaamheid aan de wetten ontmoet. Mijn levend g getroffen gepoed heeft in de nationale toejuiching, die mijnen zoon heeft omringd, een aandrang te meer voor zijne broeders en voor hem gevonden, om zich onophoudelijk en in elk oord, aan de dienst des vaderlands en de eer van Frankrijk toe te wijden.

» Mijne betrekkingen met de vreemde mogendheden hebben het vreedzaam en verwillend karakter behouden, hetwelk het gemeen belang van Europa voorschrijft. Onze vlag heeft, gemeenschappelijk met die van Engeland en getrouw aan den geest van dat bondgenootschap, hetwelk altijd voor de belangen der beide landen zoo voordelig is, voor de onafhankelijkheid en oogenblikkelijke veiligheid van het Oostmaatsche Rijk gewaakt. Onze staatkunde brengt altijd het behoud en de onmiddellijke veiligheid van dat Rijk mede, welks bestaan voor de handhaving des algemeenen vredes zoo noodzakelijk is. Onze pogingen zijn ten minste in zoo verre geslaagd van in het Oosten den *woed der vijandelijkheden*, die wij hadden willen voorkomen, te stuiten: en hoedanig *de vijandelijkheden* zijn, die uit de verscheidenheid der belangen voortvloeijen, ik koester de hoop, dat de overeenstemming der groote mogendheden weldra tot eene billijke en vreedzame schikking zal leiden.

» Eene groote verandering is in den toestand van Spanje bewerkt, en indien ik het leedwezen heb van u nog niet te kunnen aankondigen, dat de burgeroorlog, die zoo langen tijd dat koninkrijk heeft geëisterd, geheel uitgedoofd is, zoo heeft toch die oorlog het bedenkelijk aanzien verloren, hetwelk ongerustheid over de vastheid van den grondwettigen troon der Koningin *Isabella II* kon opwekken. Het grootste gedeelte der noordelijke provincie is bevredigd en alles geeft grond tot hoop, dat de oostelijke dit insgelijks weldra zullen zijn. Die gewichtige uitslag is het werk der wijze staatkunde van het bestuur der Koningin-Regentes en van de volhardende dapperheid des Spaanschen legers, geruggesteund door de hulp, daaraan ter getrouwe uitvoering der verdragen van 1834 door mijne regering en door die Harer Britsche Majesteit gegeven.

» In Amerika vervult de Mexicaansche regering de verbindtenissen van het verdrag, hetwelk ik met die republiek heb gesloten. De blokkade der havens van de Argentijnsche republiek vordert nog de tegenwoordigheid van een onzer smaldeelen. Nieuwe strijdkrachten zijn naar dat afgelegen punt gezonden, om het erlangen der ons verschuldigde voldoening te verhaasten.

» In Afrika vereischen andere vijandelijkheden eene beslissende be-teugeling. Onze dappere soldaten en onze landbouwers, aan welke mijn zoon door zijne tegenwoordigheid een pand mijner belangstelling was gaan aanbieden, zijn verraderlijk aangetast. De vooruitgang onzer vestiging in de provincie van Algiers en in die van Constantine is de ware beweegreden tot deze zinnelooze aanranding. Het is noodig dat die aanranding gestraft en terugkeer daarvan onmogelijk gemaakt worde, opdat niets de ontwikkeling van den voorspoed tegenhoude, dien de Fransche heerschappij aan een land belooft, hetwelk zij nimmer weder verlaten zal. Nieuwe troepen zijn reeds naar Afrika overgebragt, en middelen van allerlei aard worden in gereedheid gebragt, om door het krachtdadig voortzatten van den oorlog den duur daarvan te verkorten, en om voortaan de bewoners van Algeria en de aan Frankrijk getrouwe, inlandsche volksstammen overal eene afdoende bescherming te doen vinden. De met dit doel onmiddelijk bevolene uitgaven zullen aan de regelende stemming der kamers worden onderworpen. Ik vertrouw er op, dat zij die toestemming zal verwerven, waarvan men onder u altijd zeker kan zijn, als het de eer onzer wapenen en de blijvende belangen van Frankrijk geldt.

» De toestand onzer geldmiddelen laat het dekken dier nieuwe las-

ten t.w. Het vraagstuk omtrent de suikers, dat de kamers in de laatste zitting onbeslist hadden gelaten, heeft bij hare afwezigheid eene voorloopige oplossing moeten ondergaan. Een ontwerp van wet over dit onderwerp, ten doel hebbende om het openbaar belang met de bijzondere belangen overeen te brengen, zal u worden aangeboden.

» Maatregelen tot vestiging van het lof der officieren en soldaten zullen u worden voorgesteld.

» Gij zult u met wettelijke bepalingen betrekkelijk de organisatie van den staatsraad, het letterkundig eigendom en het openbaar onderwijs hebben bezig te houden.

» Andere voorstellen zullen over het aannemen van een stelsel betrekkelijk de pensioenen, de uitvoering der groote linien van ijzeren spoorwegen, de volmaking onzer wijze van scheepvaart en de invoering van het penitentiair stelsel (in de gevangenis) loopen.

» Bij uwe onderscheidene werkzaamheden zal uwe verlichte vaderlandsliefde altijd datgene beoogen, wat tot vermeerdering der openbare welvaart en tot bevestiging van het behoudend beginsel in onze instellingen strekken zal. Het is de plicht mijner regering, om deze binnen de eenmaal vastgestelde grenzen te houden; het geluk van daarin geslaagd te zijn zal de zoetste belooning voor mijne inspanning zijn. Reeds zijn er bijna tien jaren verlopen sedert de grootste handeling, die mij tot den troon heeft geroepen en sedert gij mij voor de eerste maal die medewerking en die ondersteuning geschonkent, die ik u op nieuw kan vragen. Het is met u en in uw midden, dat ik er behagen in schep, om Frankrijk met deszelfs gelukkige vorderingen op dien weg der beschaving en der wettige vrijheid geluk te wenschen, tot welke stremming nog de onstuimige en onverzadelijke hartstogten van sommigen arbeiden, hunne pogingen, dank zij daarvoor aan God en aan uwe getrouwe medewerking toegebracht, zullen voor het gezond verstand des algemeens en den nationalen wil verdwijnen.

— Uit het Kanton Aargau, wordt gemeld, dat het Gouvernement besloten heeft de Cantonale Constitutie te herzien; eene Commissie, zamengesteld uit 22 leden zal worden benoemd om een nieuw ontwerp van Constitutie op te maken. Dit ontwerp zal het volk worden aangeboden om over het aannemen of verwerpen van hetzelfde te beraadslagen,

BELGIE.

BRUSSEL den 28sten December.

Uit Hasselt wordt van den 20sten December gemeld:

» Een der vier partijgangers onlangs door den krijgsraad der provincie Limburg tot de straffe des doods veroordeeld, zekere *Gustaaf Bollé*, is gisteren morgen ten 9. uren aan de gevolgen eener hartziekte, welke sedert zijne veroordeeling zeer had toege-
nomen, overleden.

Tot de protestantsche godsdienst behoorende, heeft deze veroordeelde in zijne laatste oogenblikken zich willen bekeeren en eenige uren voor zijnen dood heeft hij een Catholijk priester bij zich doen roepen, die na een zeer lang onderhoud met *Bollé* gehad te hebben, hem al de troostbronnen van de godsdienst heeft toegediend; deze plegtigheid heeft een grooten indruk op *Schneider* gemaakt, die insgelijks verzocht heeft de Catholijke godsdienst te omhelzen.

NEDERLANDEN.

'S HERTOGENBOSCH, der 26 December.

In de Zitting van Dingsdag is de volgende Koninklijke boodschap en ontwerp van wet aan de tweede Kamer aangeboden.

EDEL MOGENDE HEEREN!

Het besluit van U Edel Mogenden, om Ons te verzoeken de begrooting der staatsuitgaven voor den jare 1840 in nadere overweging te nemen, maakt het onmogelijk die begrooting en de middelen tot vinding der uitgaven tijdig vast te stellen.

Er zijn dus voorloopige maatregelen noodig, ten einde allen stilstand in de dienst voor te komen en de voldoening aan de op het Rijk rustende verplichtingen te verzekeren.

Hiertoe strekt het nevensgaand wetsontwerp, op hetwelk Wij Uwer Edel Mogendens spoedige overwegingen inroepen.

En hiermede, Edel Mogende Heeren! bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

's Gravenhage, den 24sten December 1839.

WILLEM.

ONTWERP VAN WET tot voorloopige regeling van de staatsuitgaven en middelen voor de eerste maanden van 1840.

WIJ WILLEM ENZ.

Alzoo Wij in overweging hebben genomen de noodzakelijkheid, om te zorgen dat, tot tijd en wijle de begrooting der uitgaven van het Rijk en de middelen ter bestrijding van dien voor den jare 1840, zullen zijn vastgesteld, 's Rijks dienst aan geen stilstand worde blootgesteld.

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze.

Art. 1. De verordeningen bij de wetten van 21 December 1838 (*Staatsblad no. 47. en 48.*) daargesteld, zullen, met uitzondering der uitkeering van f 1,200,000, volgens de laatstgemelde wet door de Overzeesche bezittingen bij te dragen, bij voortdurende van kracht blijven, gedurende den tijd van acht maanden na den laatsten December 1839, of gedurende zoodanigen korteren tijd als dezelve vroeger door andere wettelijke bepalingen mogten zijn vervangen.

Art. 2. Tot het vinden der uitgaven, zoo die niet de bij laatstgemelde wet toegestane middelen niet kunnen worden gedekt, als die, boven de begrooting voor 1839 verder noodzakelijk zijn, wordt, ten behoeve van de schatkist, een credit geopend van vijftien millioen kapitaal werkelijke schuld rentende vijf ten honderd, in te schrijven in het tweede grootboek der nationale schuld, waarvan echter

voorloopig slechts twee derden beschikbaar worden gesteld, en zal het gebruik van dat beschikbaar gestelde gedeelte nader bij de wet worden geregulariseerd.

Art. 3. De tegenwoordige wet zal verbindende zijn met het eindig-
ger van den 31sten December 1839.
Maaten en bevelen

VERWERPING VAN WET VOOR DE BEGROOTING DER UITGAVEN VOOR 1840.

In ons vorig nummer hebben wij de verwerping der wet tot het negotieren van 56 millioen ten laste der Oostersche bezittingen medegedeeld, of beter gezegd, dat Zijne Majesteit is verzoekt worden, dezelve in nadere overweging te nemen en een verloop daarover met de opmerking geëindigd, wat daarvan de gevolgen zullen wezen.

Nog voor dat de deliberatien over het begrootingswet der Staatsuitgaven voor het jaar 1840, begonnen waren, is door het Gouvernement eene nieuwe wet aangeboden tot het negotieren van een kapitaal groot f 15,742,100 ter bestrijding van de uitgaven, waarvoor f 11,220,000 uit de opbrengst van de Oost-Indische bezittingen op de begrooting van 's Rijks middelen zouden bestemd zijn, en voor de 4 millioenen om in de behoeften van het Amortisatie-Syndikaat te voorzien.

Deze negotiatie zoude noodzakelijk zijn geweest om bij de toestemming der uitgaven de daarvoor noodige middelen te vinden, dan deze voordragt schijnt bij de deliberatien over de begrootingswet van uitgaven van geen invloed te zijn geweest. Het bezwaar, dat de berekende inkomsten, met de uitgaven niet overeenstemden werd minder in aanmerking genomen, dan de voorgedragene uitgaven zelve.

Sedert jaren is bij de kamer op bezuinigingen in de uitgaven aangedrongen, welke telkens beloofd werden, maar tot heden zijn deze beloften niet opgevolgd. Het Gouvernement had door de toestemming van de buitengewone uitgaven gedurende de verwikkelingen met Belgie, de handen ruim, en schijnt op geene besparingen bedacht te zijn geweest.

Zoo als door velen voorzien is, moest de toegevendheid eenmaal eindigen om dat bij eene eindschikking met Belgie, daarop met nadruk zoude worden aangedrongen.

Het voorgeven dat men die bezuinigingen niet op eenmaal kan invoeren, is met grond wederlegd; men had daarop reeds over jaren moeten bedacht zijn geweest, toen daarin door geldopnemingen en schuldmaking is moeten worden voorzien.

Het palliatief, of bewimpeld toegeven, dat van het bedrag der berekende uitgaven eene somme van twee millioen voorloopig buiten beschikking zoude blijven, heeft de wetgevers ook niet kunnen bevredigen en niet zonder grond; zij verlangden de aanwijzing der hoofdstukken, waarop die vermindering zoude werken, maar tot heden schijnt bij het Gouvernement het nog geen ernst te wezen ons staats- en ons huishoudelijk Bestuur op eene min kostbare schaal in te rigten.

En daar men van wegens het Gouvernement heeft blijven weigeren om aan het verlangen der tweede kamer te voldoen, en men zich slechts nog maar bij beloften bepaald heeft, om het Amortisatie-Syndikaat te zullen afschaffen en de rekenkamer zoodanig te organiseren, dat dezelve voor het vervolg een waarborg zal wezen tegen alle geheime en niet toegestemde uitgaven, zijn de discussien over de begrootingswet geopend en deze hebben een gevolg gehad zonder voorbeeld in eenen Constitutionelen staat, dat dezelve met algemeene stemmen is verworpen; men zegt algemeene stemmen, omdat die van den Minister van Financien, die levens lid der kamer is, wel in geene aanmerking zal genomen worden.

Het is onverklaarbaar dat men zulks niet voorzien heeft, of willen voorzien en deze daad van verwerping door eene terugneming der wet, voorgekomen.

Men had immers, even als nu plaats heeft, onder voorgeven dat de tijd te kort was, eene nieuwe Begrooting te ontwerpen, eene Credit-wet kunnen voordragen ten waartoe de discussien zelfs aanleiding gegeven hebben.

De minister moge dan zoo hoog opgeven als hij verlangt dat, al ware eene ministeriele verantwoording bij de grondwet bepaald, hij voor deze niet zoude beducht zijn en dezelve hebben trachten af te wijzen door de schuld van de verwarring in de financien en de gedane uitgaven buiten kennis der Staten-Generaal op zijnen voorganger te verwijzen.

Hij zoude evenwel zich moeilijk kunnen verdedigen, noch den post behouden, die hij alsnu slechts als dienaar van den Koning bekleedt.

De Koning is onschendbaar en blijft buiten alle verwijt, maar kunnen zijne raadsliden daarop aanspraak maken, die zijne Majesteit in die moeilijkheden gewikkeld hebben? Waartoe was het noodig in de afgelopen jaren de finantieel verwickelingen buiten de kennis der Staten-Generaal te houden? De leden hebben immers bliken genoeg van toegevendheid en vertrouwen getoond; hoe menigwerf heeft men mededeeling onder het geheim van eed gedaan en waarom dan deze niet, die eenmaal moesten uitbarsten.

Reeds overlang moet het euvel van het Amortisatie-Syndikaat zijn bekend geweest en des niet te min gaf men daarvan, even als van de vermogens van de Oost de geruststellendste berigten en nu het Syndikaat niet meer te redden is, wil men de kamer met de beloften paaijen, dat hetzelfde zal worden afgeschaft, zonder de stellige verzekeringen, dat er behoorlijk verantwoording van deszelfs handelingen zal worden gedaan en welke verantwoording denklijk wel achterwege zal blijven.

Intusschen moet in den nood voorzien worden. Op den 21sten heeft het gouvernement weder eene nieuwe wet voorgedragen, strekkende om de wetten der staatsbegrootingen van 1839 als eene credit

Opening voor acht maanden van 1840 te doen voortduren en om door eene negotië van 15 milioenen de berekende ontvangsten met de uitgaven te doen overeenstemmen. — Maar waartoe is het noodig de f. 1,200,000 als bijdrage uit de overzeesche Bezittingen, die over 1839 berekend waren, te doen vervallen? Wil men de Oost nu geheel buiten berekening laten?

Uit alles blijkt dat er eene spanning bestaat tusschen het Gouvernement en de Staten Generaal; dat het ministerie den weg van bezuiniging niet wil inslaan, noch met open kaarten spelen, hetwelk door de Staten Generaal verlangd wordt.

Wat het resultaat wezen zal van de deliberatiën over de laatste voorgestelde wet, zal zich spoedig moeten verklaren: en welk denkbeeld moet men buitenlands maken van die overeenstemming in ons staatsbestuur, welke men bevorens heeft uitgebazuind.

Intusschen is het te verwonderen, dat door de Staten Generaal geen gebruik wordt gemaakt van artikel 113 der Grondwet, door een voorstel te doen, waardoor in den nood van het Rijk en de belangen der ingezetenen kan worden voorzien.

Oirschot den 19den December 1839.

Mijn Heer de Redacteur van den Noord-Brabander.

Altemaal vodden, ik stoor mij aan zulken laster niet, en de Noord-Brabander heeft er ook niet veel eer van dat hij zulke prullen in zijn Dagblad opneemt, zeide onze Wel Edele Heer Controleur toen een achtingswaardig in verdiensten grijs geworden Heer hem bij het binnentreden in eene Herberg vroeg, of hij ook de Courant van den 7 dezer gelezen had. Geene vodden, geene prullen, geen laster, maar gij weet, gij kunt, en gij durft er niet op te antwoorden, om dat het de waarheid is was het antwoord, en zou die man niet juist den spijker op den kop geslagen hebben? In waarheid. Ik geloof ook stellig dat Z. Ed. geen antwoord heeft durven leveren, uit vrees als dat er dan spoedig eene gansche Batterij tegen hem in beweging zijn zou, waaronder zich welligt het gebulder van een zes en dertig of acht en veertig pponder zou doen hooren.

Zij kunnen in den Courant schrijven wat zij willen, zeide Z. Ed. elders, ik doe mijnen pligt. En het is dan ook om te toonen hoe goed hij zijnen pligt weet, en hoe naauwgezet hij denzelven ook vervult, dat ik het volgende hier nog wil neder schrijven.

Gij zult welligt Mijn Heer de Noord-Brabander in die handelwijze die naauwgezetheid niet vinden, maar hierom moet ik u ook voor af zeggen dat Z. Ed. ook den Geest der wet kent. Want het was van dezen Geest, dat hij eens in eene Herberg met Heeren schatters over de al, of niet, belastbaarheid der deuren en vensters eener Kolfbaan: (of zoo als Z. Ed. zich uitdrukte) eener strontbaan sprak, en welligt zal die Geest u nog nooit verschenen zijn. Oordeel zelf zou het door den Geest niet zijn dat Z. Ed. zag, dat Wagemakers en Timmerlieden tevens ook een patent als houtkoopers moesten hebben, omdat zij bijgeval aan sommige te maken stukken de leverantiën van eenig hout hadden, en is het dus hier uit ook niet te voorzien dat Z. Ed. door dien zelfden Geest nog eens voorgeligt, ieder smidsbaas weldra zal verplichten om ook nog een patent als koopman in Yzer, bij dat van smid en kagchelmaker te nemen. Want dit staat toch volgens mijn oordeel gelijk. Om Verwers die bijgeval enige boekjes Goudverplakken, een patent als vergulder te doen nemen, ofschoon sommige jaren welligt hunne verdiensten minder zullen bedragen, als de kosten van zulk een patent, zal toch wel uit de wet ontleend zijn.

Of Z. Ed. het volgende uit den geest, of uit de wet zelve ontleend heeft, moet de lezer zelf beoordeelen.

Na dat Z. Ed. menigmaal te vergeefs den Boterkoopers had aangespoord om hun patent, als boterhandelaars op Amsterdam, aan te geven, toen zeide Z. Ed. om dat het zijn pligt was, dat hij dan de personele belastingen, het patent op den jenever, en andere artikelen zou verhoogen, ten einde hen toch de kosten van dat Patent te doen betalen.

Na dat Z. Ed. den Wel Eerw. Heer Rector uit het Pensionaat alhier (die wel is waar in hetzelfde inwoont, maar overigens niet tot de kloosterlingen behoort) eene dienst bewezen had, en deze hem hier voor de minste dankbaarheid niet betoonde, toen openbaarde waarschijnlijk die Geest zich weer aan Z. Ed. want nu wist hij ook dat Nonnen dienstboden waren.

Eens dat Z. Ed. in eene Herberg aan de Meid te vergeefs eenen stoel gevraagd had — wijl dezelve alle in gebruik waren en niemand der aanwezigen beloofd genoeg was om hem den zijnen aan te bieden, wendde zich Z. Ed. tot het hoofd des huisgezins, en zeide toen, bijaldien gij mij niet spoedig eenen stoel bezorgt zal ik uw patent in de hoogste klasse overdragen.

Hieruit toch dunkt mij zou ik kunnen opmaken, dat de dienst- of eerbewijzingen aan Z. Ed. betoond, tot grondslag dienen voor de zetting der Patenten. O TERROR! O MORIS!

Het zou al te langdradig wezen om alle de bewijzen, waarmede ik de naauwgezette pligtsvervulling van Z. Ed. zou kunnen staven, hier aan te roeren, onder de zoo vele wil ik slechts nog de twee volgende op het tapijt brengen.

En Metselaar M. E. een brave en teedere huisvader van zes kinderen zag zich door de vlam welke bij zijn buurman ontstaan was, en alzoo geheel buiten zijne schuld, van huis en het grootste gedeelte zijner goederen beroofd, moedig werkte hij met zijne twee zonen om hetzelfde weder op te bouwen, en had tot hulp hiertoe een arbeider die hun kalk en steen aanbragt, weldra werd hij door een Procesverbaal dat twee ambtenaren tegen hem hadden opgemaakt, verplicht om eene boete te betalen en een Patent. Hij Metselaar beneden de drie knechts te nemen om dat hij dien arbeider niet als knecht op zijn Patent had aangegeven, zonder zelfs op zijn verzoek ooit eene Copie van het proces verbaal te hebben bekomen, deze moeilijkheid nog niet vergeten, werkte M. E. eenigen tijd hierna aan het Huis van den Wel. Ed. Heer B. het was hier dat hem de Wel. Ed. Heer Con-

troleur met een bezoek vereerde, en hem vragde of hij geen opperlieden had. Neen antwoorde M. E. want deze zijn arbeiders van den Wel. Ed. Heer B. die hij mij bezorgt en die hij zelf uitbetaald. Dat helpt niet zeide toen Z. Ed. gij zijt wel degelijk verplicht hen als knecht op uw patent aan te geven, daar en boven moet gij ook uwe Zonen als knechts op het Patent aangeven of zij mogen volstrekt niet als in uwe tegenwoordigheid, in uw bijzijn, aan uwe zijde, aan een en hetzelfde werk met u werken, de wet kent geen zonen, en ik weet niet wat Z. Ed. al meer vertelde. M. E. voldeed aan het verlangen van Z. Ed. en alzoo ik gehoord heb betaalt de goede man nu al een paar jaar voor zijne zonen, en N.B. voor opperlieden, waarvan hij geen het minste voordeel trekt, een patent als metselaar beneden de vijf of zes knechts.

Ofschoon ik niet weet of Z. Ed. deze Patenten van den geest of uit de wet zelve ontleend heeft, getuigen zij toch niet te min de naauwgezette pligtsvervulling van Z. Ed. het volgende nu nog onlangs voorgevallen zal u hier nog verder overtuigen.

Het was op een ochtend dat Z. Ed. door pligtsbetrachting gedreven bij de eerste morgenschemering zijne legerstede verlaten had, toen hij door het venster eene kar met rood zand (om te metselen) bij zijn buurman zag stilhouden en opslaan; driftig liep hij naar buiten en vroeg den man hebt gij ook een Patent als voerman, de arme man die geloof ik meer behoefte aan brood als aan Patenten gevoelden, kon er geen vertoonen, waarop hem Z. Ed. antwoordde dat hij dan in de boete was, en hij een proces verbaal tegen hem zou dirigeren. 's Avonds in de gewone Compagnie onder het drinken van zijn pintje, stoepte Z. Ed. op zijnen aanslag als hebbende eene groote en roemrijke daad verrigt; dan geheel anders was de deelneming der aldaar aanwezige Heeren en Burgers, zij kenden den staat van dezen armen ongelukkigen, zij wisten met hoeveel rampspoed hij had te kampen, zij wisten dat hij ook eene vrouw met zes kleine kinderen had, dat hij zelfs bijna een geheel jaar was ziek geweest; dat zijne zandkar zoo weinig winst gaf en het gebruik hiervan slechts nu en dan maar eens voorviel, zij wisten dat de arme man die vrachten vroeger met een os deed, die hij waarschijnlijk had moeten verkoopen om in zijne dringende behoeften te voorzien, en hiervoor eene oude knol had aangekocht die mogelijk het vierdedeel waarde niet had als zijn vorigen os, dit een en ander verhaalde men dan ook aan Z. Ed. en het was dan ook door tusschenkomst van eenige hier aanwezige heeren, dat Z. Ed. aan het proces verbaal geen verder gevolg gaf, echter onder de beloften dat hij een Patent als voerman nemen zou en alzoo verschafte Z. Ed. aan Oirschots ingezetenen het genoegen, om zich met regt over de vernietiging van het Proces, maar zich nog meer over de aanwinst van eenen gepatenteerden zandvoerman te kunnen verheugen, welks paard als het door eenen des kundigen naauwkeurig belet wordt, welligt wel anderhalf been tellen zal.

Dit zal genoeg zijn om een ieder te toonen hoeveel wij aan Z. Ed. verschuldigd zijn en het zal niet noodig zijn hier bij te voegen, dat ook elk regtschapen en weldenkend man deszelfs verdiensten ook naar waarde weet te schatten.

Een vijand van ondankbaarheid.

Utrecht den 14den December.

Het wordt in deze omstreken op de algemeene wegen en straten zeer onveilig; dezer dagen werd, op den grooten straatweg van hier naar Luik, een man door twee personen, nabij het dorp Aalst, aangehouden: door zijne ferme houding jegens hen, afgeschrikt, durfden zij evenwel hun boosvoornemen niet volvoeren, doch eenige dagen later was eene dagloonster, 's avonds van haren veldarbeid naar huis terugkeerende, niet zoo gelukkig: zij werd, almede op denzelfden straatweg niet ver van het Stratumsche Tolhek, door eenen geweldigen slag in den nek ter neder geworpen: de boosdoener, als toen ontwarende tot welken stand zijn slagoffer behoorde, en bij deze de gezochte schatten niet vindende, liet haar liggen; deze goede vrouw is thans nog onder heilkundige behandeling; maar, wat aan deze onveiligheden en straatoverrijen de kroon opzet, is, dat in eene der straten dezer stad op Woensdag avond den 11den dezer, omstreeks negen ure, een deftig ingezetene, plaatsvervangend regter bij de regtbank van eersten aanleg alhier, van de Sociëteit Concordia naar zijne woning terugkeerende, onverhoeds door eenen booswicht is aangevalten, de keel toegeknepen, eenige geweldige slagen op het hoofd toegebracht, en ter neder gestort is; gelukkig werd door dezen val op de steenen, een zijner vrienden, eenige passen voor hem uitgaande, gewaarschuwd; deze ziet hem op de straat liggen, schiet ter zijner hulp toe, maar de deuguet of liever de sluipmoordenaar redt zich door de vlugt, zonder dat men hem heeft kunnen achterhalen; in deze omstandigheid is het wenschelijk en zelfs noodzakelijk, dat het corps Marechaussée, waarvan eene brigade met commanderend officier alhier gestationneerd is, door verdubbelden ijver wake voor de algemeene veiligheid, opdat de rustige ingezetenen niet langer blootgesteld zijn aan aanrandingen van struikrovers, welke men hier vroeger niet kende.

MERKWAARDIGE BEKEERINGS VAN GELEERDE MANNEN.

In deze laatste tijden heeft men onder zoo vele andere in onderscheidene Rijken schitterende bekeeringen ook in Duitschland gezien. Onder die, welke tot den schoot der Moederkerk zijn teruggekeerd, behoort de Graaf Frederik-Wilhelm de Goëtz, Heer van en te Schlitz. Hij deed zijne geloofsbelijdenis in handen van Mgr. Kutzer, Bisschop van Mentz. Sanderendaags ontving hij de H. Communie onder de bisschoppelijke mis. Deze terugkeer tot de Katholieke kerk van zulk een door zijne geboorte als kunde en geleerdheid onderscheiden man, was het gevolg eener studie van vele jaren en eener grondige kennis der Controvers-werken en punten van verschil, die de beide kerken afzonderden. De edele Graaf heeft uitstekende diensten aan het onderwijs

bewezen en zich door zijne huisselijke en openbare deugden, de achting en liefde zijner onderdanen verworven.

Twee dagen hier (den 22sten September), had er nog eens meer schitterende bekeering te Augsburg plaats. De heer **Mauritius Muglich**, hoogleeraar in de wijsgeerte, is gedurende zeventien jaren, protestantse predikant te Handshobel, in de metaal voortbrengende bergen van Montje, in Saxe geweest. Zijn verstand en goeden ijver wonnen voor hem de herten zijner parochianen. De overtuiging en de genade hadden in zijn opregt hart ingang. Hij zag van zijn leeraars ambt, dat is, van zijn tijdelijk bestaan af, en deed zijne geloofsbelijdenis in handen van pastoor **Barnabas Huber**, abt der Benedictijnen te Augsburg. Als protestant, heeft hij vele werken geschreven, die den Catholijken voor talspansings-lesing zouden kunnen dienen.

Vroeger heeft de hoogleeraar **Bartholomee** ook zijne afzwering gedaan. De beroemde heer **Karel Gustaf Rintel**, een protestant en referendaris van Koningsberg, in Pruisen, had in de zaak van Keulen een geschrift uitgegeven, getiteld: **Clemens Augustus, aartsbisschop van Keulen, verdedigd tegen de aanvallen van het pruisisch Gouvernement door een Protestant.** Later wederom een ander den titel voerende.

Verdediging van den Aartsbisschop van Gnesen en Pozen.

Het Pruisisch Gouvernement vervolgde den schrijver van het eerste geschrift en deed hem veroordeelen; uitloofde hij de waarheid gezegd had, tot het verliezen van de **Pruisische Oorlog** en tot één jaar gevangenzetting in eene forteresse. Alvorens de gevangenis binnen te treden, had de Heer **Rintel** het protestantismus afgezworen, waarvan hij meer dan ooit de zachtheid, de waarheid en verdraagzaamheid heeft moeten begrijpen en ondervinden.

Wij zullen nog een woord over de bekeering hierbij voegen van den geleerden duitschen Israëliet **Frans-Karel-Joël-Jacoby** zeer bekend in Duitschland door zijn werk: **Klagten van een Jood** en nog veel meer door zijne brochure:

Stem uit Berkijn gerigt aan de ingezetenen der Oevers van den Rijn en Westfalen. Dit geschrift is eene verdediging van den Aartsbisschop van Keulen tegen de aanvallen der protestanten. De Heer **Joël-Jacoby** verklaart openlijk, dat bij het H. Doopsel heeft ontvangen en zich in den schoot der Catholieke Kerk heeft doen opnemen. Den 20 Augustus heeft deze plegtigheid te Dresden plaats gehad.

ADVERTENTIEN.

VERMICELLE-FABRIJK.

De ondergeteekenden, thans eigenaars van de **VERMICELLE-FABRIJK**, vroeger onder de Firma van de Wed. **VAN LIER** te Rosmalen gedreven, en nu te **Hintham** bij 's Hertogenbosch overgebracht; durven zich gerust aan te bevelen, door vernieuwingen en merkwaardige verbeteringen, tot het leveren van alle artikelen aan dit Fabrikkant eigenaardig, als: **VERMICELLE, MACARONI, PÂTE D'ITALIE, GRIES, TARWEMEELEN**, enz., enz., met verzekering van eene prompte en civiele bediening. **Hintham** bij 's Bosch, den 12den December 1839.
H. J. STERKENS EN COMP.

THEATRE DE LA GAITE.

Zondag den 29sten December 1839, des avonds ten 7 ure,
ARLEQUIN IN HET LAND DER DWERGEN;
Ballet Pantomime in twee Afdeelingen.
daarna

MIMISCH, ATHLETISCHE EN AKADEMISCHE.

STANDEN,

gevolgd door

ACROBATICHE EXERCITIEN,

waarin zal uitmunten

BUITENGEWOONE KUNSTOEFENING.

door de Heer **A. NEISZ,**

en op verzoek

DE TWEE POLICHINELLEN,

door de Jonge Heeren **GEORGE** en **JOZEF NEISZ.**

Tot Slot:

DE MIJNNAAR EN DE KLEEM,

Landelijk Ballet Pantomime in een Afdeeling waarna

door den Heer **A. NEISZ**

DE ORRELIJF OP STELTEN

zal gedanst worden.

BEKENENMAKING

Door het overlijden van mijnen geërfden Echtgenoot den WelEdelen Achtbaren Heer **JON. F. VAN RIJCKE-VORSELE**, het Huis onder de Firma van **VICTOR A. en JOH. F. VAN RIJCKE-VORSELE** en Comp met 31 dezer, ontbonden zijnde, zal ik ondergeteekende, onder de Firma van Wed. **JON. F. VAN RIJCKE-VORSELE EN ZONEN** in dezelfde Lokalen, dezelfde zaken even als het vorige Huis, voortzetten.

Ik beveel mij in de voortdurende vriendschap, welke mijn overleden Echtgenoot, onder de vorige Firma heeft mogen

genieten, en verzoek mij dezelfde genegenheid en hetzelfde vertrouwen wel te willen schenken.

's Hertogenbosch 16 December 1839.

A. J. B. VAN RIJCKE-VORSELE zij

Geb. **HALF WASSENAAR** 1800

Te Ossen, bij **F. VAN LIESHOUT**, zijn 2 en 3 de rijen **A. S. P. E. R. G. E. S. P. L. A. N. T. E. N.** te koop.

Heden avond omstreeks half tien uren overleden op het aller onverwachts mijne dierbare Echigenote, **MARIA VAN BOKHOVEN**, in den ouderdom van ruim 42 jaren. Waarvan ik aan familie en bekenden door dezen kennis gevende, verzoeken van Rouwbeklag verschoond te blijven.

's Bosch den 25sten December 1839

JOHANNES VERMEER

L. Z.

Eenige Kennisgeving.

De Notaris **VAN BEVERWIJK**, residerende te **Schijndel**, zal ten verzoeken van den Heer **BARON VAN DEN BOGAERT** en **VAN TER BRUGGE**, Heer van **Heeswijk** en **Dinther**, Staatsraad Gouverneur der **Principaale Noord-Brabant**, enz. op Vrijdag den 10 Januarij 1840, voormiddags om 10 ure, op de Grootte Nonnenbosse Hoeve onder **Schijndel**, publiek Verkoopen: omtrent 6000 Stuks Zware en lange **MASTEN** geschikt voor Gebinten, **STIJGERS OPLEGGERS** en ander Timmerhout, een Partij Zware **KANADASCH EBOOMEN**, en eene groote Partij Zwaart **EIKEN, ELZEN**, en ander **SCHAARHOUT**, alles aan de Zuidwillems-Vaart staande, aanwijzing en onderrigting te bekomen bij Voornoemden Notaris, en ten Kantore van den Realmeester van voornoemden Heer te **Dinther**.

MARKT-BERICHT.

De prijzen der granen zijn te Eindhoven van Dinsdag den 24den December geweest:

Rogge (per ned. mudde)	ƒ 5 - 14 - 00
Boekwilt	ƒ 5 - 00 - 00
Haver	ƒ 2 - 80 - 00
Boler (per nedl. p.)	ƒ 0 - 58 - 00
De 4 nedl. ponden Roggenbrood	36

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

De Belgische fondsen waarden den 27sten te Antwerpen: de 4 pCt. 100 $\frac{1}{2}$, de 3 pCt. 92 $\frac{1}{2}$, de 5 pCt. 70 $\frac{1}{2}$.
De Ardoins 23 $\frac{1}{2}$.

PREFECTEN-SOCIETAT TEN HALF VLIJF URE.

AMSTERDAM, woensdag den 28sten December.

Integr. 2 $\frac{1}{2}$ pCt. 51 $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{1}{8}$.
Kansbilj. 53 $\frac{1}{2}$.
O. I. 5 pCt. 95.
Handelm. 165.
Ardoins. 23, $\frac{1}{8}$.
Dito Coupons 17, 17 $\frac{1}{2}$.

Latere Berigten.

PARIJS den 26den December.

Wij hebben heden morgen geene fransche nog gewone Belgische papieren ontvangen.

TELEGRAFISCHE DEPECHE.

Toulon den 28sten December.

De Zee-Prefect aan den Minister van Marine.
Volgens het rapport van den Kapitein der **Neptune** lijd het gerucht te Algiers, dat den 17den de kolonne gekommandeerd door den Generaal **Rulkjeres** het kamp van Golech willende approviandieren in de nabijheid van dat van **Mahelma** een ernstig gevecht had plaats gehad, in hetwelk de Arabieren geslagen waren.

Helzeifde rapport haudt in dat een schip komende bij **Oran** den 18den de tijding had overgebracht dat de vijandelijkheden in het westen weder begonnen waren en het hoofd der **Ganapas** in een gevecht tegen onze troepen gesneveld was.

De laatste berigten uit Constantinopel zijn van den 4 dezer, zij hier de hoofdzakelijkste.

De Graaf **de Sercey** is door den Sultan den 30sten November in pleglig gehoor toegelaten. Hij is door den Graaf **de Bonald**, fransch ambassadeur, voorgesteld. Den 2den December is hij naar Trebisonde met de **Valoca** vertrokken.

De Prins **de Joinville**, die zonder toestemming van den vader en zijn Gouvernement alhier gekomen is, heeft bezel bekomen om dadelijk naar Frankrijk terug te keeren.

De volmaakte rust heerschte te Constantinopel.

Sir **R. Stopfort**, heeft aan zijn gouvernement de verzoeking gezraagd om te Malta met een gedeelte zijner vloot te overwinteren. De lord heeft niet alleen eene weigering ontvangen, maar beval bekomen, om op nieuw vier oorlogschepen aan den mond van de Dardanellen met allen spoed gereed te maken, opdat Constantinopel van de zijde van **Ibrahim Pacha** bevestigd zoude zijn, die wel eens een aanval op Constantinopel zou kunnen doen. Gisteren is alhier de tijding aangekomen, dat die vier schepen, andere zeggende zes, zich aan den ingang der Dardanellen bevinden.